

Sygn. akt III CKU 28/96

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 4 lutego 1997 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - A. Wypiórkiewicz (spraw)

Sędziowie SN - H. Ciepla

SA - T. Domińczyk

Protokółant - M. Czarnecka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Krajowej - I. Kaszczyszyn

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 1997 r.

sprawy z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z udziałem [...] Spółdzielni [...] w upadłości w S.

o wpis

na skutek kasacji Ministra Sprawiedliwości

S/C V [...] od wpisu Sądu Rejonowego w P.

z dnia 6 stycznia 1995 r., sygn. akt Dz. Kw. [...]

p o s t a n a w i a

**uchylić dokonany w księdze wieczystej Kw Nr [...] wpis hipoteki
przymusowej w kwocie 24.346,32 zł wraz z odsetkami na rzecz
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., Dz. Kw nr [...] i
wniosek tego zakładu oddalić.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P. dokonał w dniu 6 stycznia 1995 r. w księdze wieczystej nr [...] wpisu hipoteki przymusowej w kwocie 24.346 zł 32 gr. Wraz z odsetkami na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. (Dz. Kw [...]). Nieruchomość wierzyciela została na rzecz [...] Spółdzielni [...] w S. w likwidacji, dłużnika ZUS z tytułu niepłaconych składek na ubezpieczenie społeczne.

Sąd Rejonowy w L., postanowieniem z dnia 5 stycznia 1995 r., sygn. VIII U [...], ogłosił upadłość [...] Spółdzielni [...] w S..

W dniu 18 grudnia 1996 r. Minister Sprawiedliwości złożył kasację od wpisu hipoteki przymusowej, opartą na zarzucie rażącego naruszenia art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. Nr 19, poz. 147 ze zm.) oraz art. 27 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. - prawo upadłościowe (tj. Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512). Ponadto Minister Sprawiedliwości zarzuca naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do stanowiska zajętego przez skarżącego wpis hipoteki przymusowej po ogłoszeniu upadłości wierzyciela nieruchomości nie był dopuszczalny, a gdy to nastąpiło doszło do stanu godzącego w powagę wymiaru sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości domaga się na tej podstawie zmiany zaskarżonego wpisu przez oddalenie wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 27 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. - prawo upadłościowe (tekst jedn. - Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512) po ogłoszeniu upadłości żaden wierzyciel nie może uzyskać przeciwko upadłemu prawa zastawu ani wpisu do ksiąg wieczystych lub wpisu w rejestrze celem zabezpieczenia wierzytelności, chociażby powstała ona przed

ogłoszeniem upadłości. Z przepisu tego wynika zatem, że po ogłoszeniu upadłości - jak w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy - Sąd Rejonowy nie może dokonać wpisu w księdze wieczystej hipoteki przymusowej w celu zabezpieczenia należności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, gdyż zachodzi przeszkoda do wpisu (por. również stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 18 lutego 1994 r., sygn. III CZP 4/94 - OSNCP z 1994 r., nr 9, poz. 170). Gdy zaś to nastąpiło, doszło do rażącego naruszenia art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 o księgach wieczystych i hipotece - (Dz. U. Nr 19, poz. 147 ze zm.) oraz wymienionego wyżej art. 27 prawa upadłościowego, co w pełni uzasadnia podstawy kasacji Ministra Sprawiedliwości.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wpis i oddalił wniosek ZUS - Oddziału w L., gdyż stan sprawy pozwala na stosowne rozstrzygnięcie (art. 393¹⁵ kpc w związku z art. 13 § 2 kpc i art. 37 ustawy o ks. wiecz. i hip.).

Uwzględnienie rewizji nadzwyczajnej nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że kasacja wniesiona została po upływie sześciu miesięcy od uprawomocnienia się wyroku, gdyż ustanowienie hipoteki bez podstawy prawnej podważa zaufanie do ksiąg wieczystych, a tym samym godzi w interes Rzeczypospolitej Polskiej (art. 421 § 2 kpc w brzmieniu sprzed nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego).

aw

jg